

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefranțate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
întorc.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Duka, Heinrich
Schaler, Rudolf Mosa, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dannauer, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Stefan Baras; în
București: Apone Baras; Suc-
cursale de Românie: în Ham-
burg: Karoly & Lechner.

Prețul inserțiilor: o serie
gazdă pe o coloană 8 ar. și
80 ar. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 2-a o
serie 10 ar. sau 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” lăse în dă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și strălătaie:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumără la tôte oficiile
postale din intru și din afară
și la dd. coilectori.
ADMINISTRAȚIUNEA DE LA
ADMINISTRAȚIUNEA, piața mare,
țergul Inului Nr. 30. Stagia
1 ar. pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 ar.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 ar. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 21.

Brașov, Luni-Marți 28 Ianuarie (9 Februarie)

1897.

Pracsa școlii lui Banffy.

Cetind atacurile vehemente, cu cari foile opoziționale unguresci întimpină adî pe ministrul-președinte Banffy, ai crede, că numai acesta e de vină, numai el este responsabil pentru tôte relele și neajunsurile, pentru tôte neînțelegerile și dușmăniile ce bântue aceste țeri.

Nu noi vom fi aceia, cari se voim a spăla păcatele lui Banffy. El are multe și grele păcate; dăr nenorocirea lui cea mai mare este, c'au reprezentă adevăratul tip al perioadei volnicilor, forței brutale și decadenței moravurilor publice, prin care sunt condamnate a trece aceste țeri.

Astfel vedem în organul lui Zichy înșirându-se o parte din marile păcate, ce s'au comis de către guvernanti; vedem, că li-se impută, că turburat pacea țerii, că au subminat bazele instituțiilor milenare ale statului și ale societății; că au sumuțat pe cetățeni unii contra altora; că au făcut să se dușmănescă și să se bată între olaltă confesiunile; pe naționalități le au ațitat și amărit; administrațiunea locală au prefăcut'o în bande electorale de „corteșire”; societatea au desbinat'o în două categorii: în asupritori și asupriți. Numai un singur punct rămase liniștit până acuma, până unde încă nu ajunsese acțiunea de distrugere: acest punct a fost Fiume. Inse și aici practica școlii lui Banffy a turburat pacea și liniștea, mâna lui distrugătoare a sguđuit din temelii stările de-acolo.

Așa acasă amintitul organ opozițional guvernul lui Banffy. Nimic din cele șise aici nu se pôte răsturna. Vrënd inse a face destul adevărului, trebuie să recunoscă omul, că practica lui Banffy, așa cum se prezentă ea astăzi, nu este, decât trista continuare a unui sistem, care dăinuiesce deja de trei-șeci de ani și pentru care nu este responsabil

numai Banffy, ci toți câți au contribuit, în mod direct ori indirect, a-l introduce, sprijini și susține.

Și Ferdinand Zichy nu este cel din urmă, care prin tăcerea lui și prin concesiunile, ce a făcut nenorocitului curent, care — cum ăice organul lui — ne-a divizat în două tabere dușmane de mörte: a asupritorilor și asupriților, a contribuit la actuala stare de lucruri tristă și durerösă.

Acum, ce-i drept, catolicii unguri au început să recunoscă, că au greșit, când au lăsat să se întărescă regimul ce se îngâmă și se îmbuibă sub masca liberalismului. Dăcă ei în lupta, ce au inaugurat'o dela faimösele reforme politice-bisericesci încöce, nu väd, decât pacostea regimului Banffy și nu vor să recunoscă teribila bölă a șovinismului și intoleranței, de care suferă întreaga societate maghiară, acösta se esplică prin faptul, că Banffy este adî în adevăr cel mai înverșunat dușman al „partidei populare” și prin propria ambițiune și propriile nișuințe de supremație și de maghia, risare ale celor din partida catolică.

Într'o privință inse organul „partidei populare” are cea mai deplină dreptate. Guvernul Banffy are o mână fatală; unde numai se amestecă, produce resens, zizaniă și cea mai mare nemulțămire. Așa s'a întâmplat și cu Fiume, unde guvernul a voit să ingereze în interesul puterei sale centraliste și în defavorul autonomiei garantate Fiumanilor. Resultatul il șcim. Amintita fóiă îl caracterizează ăicend, că acum guvernul Banffy a sdruncinat și pacea și soliditatea „partidei maritime unguresci” după ce a răsvrătit întreg „continentul unguresc”.

Noi ăicem: numai așa înainte! căci după atâtea lovituri și sdruncinări, trebuie odată să se alegă la un fel.

Cestiunea remanierii cabinetului român. Din București ni-se șorie cu data de 26 Ianuarie st. v. Faimela răspândită în ăilele din urmă despre o apropiată remanieră a cabinetului Aurelian nu au fost fără temei. Cu tôte aparențele contrarie inse, lucrurile vor rămâne pentru moment neșchimbate. Ministeriul Aurelian va încerca să se susțină la cärmă și să conducă mai departe afacerile partidului dela putere, fără să primescă un awestec preponderant al grupului sturdzist. D-l Aurelian șperă să aibă consimțământul și sprijinul Camerei și să nu aibă nevoie de a cere disolvarea ei. Se crede că va isbuti, căci Camera a arătat, că atunci când se șinte la „adicăte”, șcie să fiă docilă. Într'aceea în tabăra sturdzistă e mare nemulțămirea față cu atitudinea d-lor Aurelian, Costinescu etc. De va intreveni vr'o schimbare, Vă voiu anunța la timp.

CRONICA POLITICA.

— 27 Ianuarie.

Joia trecută s'a făcut în Berlin **predarea panglicelor trimise de Țarl** pentru stégul regimentului prusian, ce-i pörta numele. Predarea acösta s'a făcut în mod șerbătoresc în șința de față a Impăratului Wilhelm. La dejunul dat în onörea trimisului Țarului, a colonelului Nepocoșitzki, Impăratul a ținut un toast, în care a mulțămnit în cuvinte însufleșite pentru darul trimis regimentului și a încheiat cu următoarele cuvinte: „Te rog, să asigurezi pe Maj. Sa, că regimentul nu numai priveșce cu mândria la aceste panglice, ci își va aduce totdeuna aminte cu deosebită bucuria de ăina, în care Maj. Sa din propria sa decisiune s'a pus în fruntea stégurilor lui și le-a condus sub acolămările populațiunii în orașul Breslau, al cării nume va încorpora pentru totdeuna relațiunile antecessorilor săi și ai mei”.

Șoirile, cari viu din **Creta**, sunt din ce în ce mai îngrijitoare. În mai multe puncte ale insulei au isbutit **răscölă în tötă forma**. Etă ce șoiri împärtășesc agenția „Havas” în acösta privință cu data de 5 Febr. n.: „Canea este în răsölă formală.

Pușcăturile s'au început de Musulman-Numărul morților este necunoscut, dăr se crede, că este însemnat. De pe corăbii se väd făcăriile caselor aprinse înălțându-se spre cer. Corabia pancerată englesă a trimis un oficer și cinci matrosi pentru apărarea oficiului telegrafic. De pe pancerata franceșă s'a trimis același număr de ömeni cu același scop. Se așteptă mai multe corăbii de rășboiu străine; iritațiunea este förte mare. — Cu data de 6 Febr. împärtășese același birou de informațiuni din Atena următoarele: „După șoirile din urmă șosite din Canea trei pärți din patru a cöartierelor creștine sunt în flacări. Focul se apropie de palatul archiepiscopesc și de școlile grecesci. O mulțime de familii s'au refugiat pe corăbiile străine. Numărul celor ucigși se urcă la 300. Se ăice, că populațiunea musulmană ar fi atacat pe matrosii franceși, cari fuseseră trimiși pentru apărarea bisericilor și școlilor catolice”. — Guvernul italian a primit din Canea tot cu data de 6 Febr. următoarea telegramă: „Răsölății se află înainte orașului Canea; în lăuntru acestui oraș se află trupele turcesci. Guvernörul general, înșoit de consulii Austro-Ungariei, Italiei, Angliei și Greciei au eșit înainte orașului, ca să înduplece pe cei răscölăți, să incete cu focul. Șilinșeile lor inse au rămas zadarnice; ei putură numai constata, că tötă împrejurimea este cu o mare de flacări. Consulii sunt blocați în Haleppa. Măcelărirea Creștinilor s'a început”. Pe corabia de rășboiu italiană „Etna” au fost salvați 700 Creștini. — În fine din Constantinopol viu următoarele informațiuni: „Șoirile șosite aici din Canea auunță, că în urma luptelor continue de pe strade domnesce mare panică între locuitorii străini. Austriacii și Germanii se refugiază pe corăbiile de rășboiu „Maria Theresia” și „Sebenico”. Consulatul austro-ungar, în care se află mulți refugiați, este păzit de un detașament de matrosi. Creștinii au predat consulilor un memorandum, în care se plâng contra trăgării introducerii reformelor. Din multe pärți se acasă Creștinii, că ar fi început ei tumulturile. De altă parte inse se consideră ca dovedit, că un comitet turcesc a înșocat imigrarea Mohamedanilor în oraș,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Dicționarul universal al limbii române

de Lazar Șăineanu. (Institutul de editură Ralian și Ignat Samitca, Craiova. — pag. X. 882.)

Dare de sémă de
Dr. Ioan Urban Jarnik.

Am luat asupra mea sarcina a scrie o dare de sémă despre lucrarea acösta. În momentul cel din urmă, când e vorba să mă țin de cuvânt, imi vine îndoiala, dăcă nu m'am cam pripit, și mare trebuie să fiă încrederea mea în îngăduința stimăților cetitori, dăcă totuși îndrăznesc s'o fac. Cu atât mai mare, fiind-că trebuie s'o fac romănesc, într'o limbă, pe care, cu tötă dragostea mea ce o hrănesc de ani de ăile în inima-mi pentru dënșă, o cunosc prea puțin.

Când în vara trecută mi-a șosit vestea despre apropiata aparițiune a unui dicționar universal al limbii române din partea d-lui Șăineanu, m'am bucurat afară din

cale și abia răbdam, să-mi ajungă în mână. Cunosceam dicționarul romăno-german din 1889 al aceluiași autor, cunosceam și încercarea lui asupra semasiologiei limbii române din 1887, ca și însemnata lucrare despre basmele române și nu mă îndoiam, că și lucrarea de față va fi înzestrată cu nișce calități tot așa de excelente. Ceea-ce mărea inse în grad suprem nerăbdarea mea, era epitetul de „universal”, care înșoția titlul cărții. Mi-am ăis următoarele: Epitetul acesta nu pôte avé altă menire, decât a indica, cum că lucrarea va cuprinde graiul romăno de pretutindenea, de se vorbesce romănesc, cel puțin aceea parte a lui, care se numesce „dacoromăno”. În dicționarul acesta, mi-am ăis, vor afla loc și tôte provincialismele înșoțite tot-deuna de corespundătoare șeu cel puțin sinonime muntene. Mă așteptam la una ca acösta cu atât mai mult, că vedeam în prefața dicționarului romăno-german pag. VIII—IX. pe d-l Ș. însu-și ăintind la idealul acesta și încercând a-l împlini cel puțin în parte.

In șfirșit mi-a șosit lucrarea și cu

sete m'am pus s'o studiez. Să spun adevărul, trebuie să mărturisesc, că n'am cetit'o din scörță în scörță, ci numai aceea parte a ei, care priveșce cuvintele așa numite populare. Numele proprii le-am lăsat la o parte, ăind sémă numai de acele curat romănesc, cari mă interesau din punctul de vedere al formării și al semnificării lor. Neologismele și cuvintele tehnice presentau pentru mine interes numai atunci, când erau înșoțite de corespundătoare șeu cel puțin sinonime luate din graiul poporului. Cel dintăit lucru, pe care doream să-l pun la ivelă, era raportul, în care stă materialul lexicografic din lucrarea lui Ș. cu cel din dicționarul etimologic al lui Cihac.

Doce cauze m'au adus, să mă hotărșesc tocmai pentru lucrarea acösta; de-o parte nu se pôte tăgădui, că Cihac, cu tôte greșelile sale, a adunat un material limbistic förte bogat, ăind sémă atât de arhaismele culturale cât și de limba poporului, aducend adese-ori citate din literatura și din folklorul romăno.

Cauza a doua se datorea unei întem- plări și anume aceleia, că în anul 1879 am

ajutat pe autorul dicționarului la compunerea indicelor indispensabile la o asemenea lucrare. Din vremea acösta mi-au rămas ședulele, pe cari scrisesem tôte cuvintele romăne aflătoare în Cihac și nu numai acele, cari au luat loc în indicele romăno. Se înșelege, că aceste ședule nu le-am lăsat an de ăile neintrebuintate: de câte-ori aveam vreme și-mi sta la dispoziție vre-o colecțiune folkloristică romăno, mă puneam să școt la cuvinte, înșoțind materialul lexicografic din Cihac cu citațiunile și adaugend ședule noue, de câte-ori dam de un cuvânt, care nu figura acolo. Și pentru mine isvöarele de căpetenie erau Creangă, Ispirescu și Teodorescu, mai puțin Pann, fiind-că până acum n'am isbutit să mi-l procur; apoi colecțiunile lui Bibicescu, Hincșescu, Hodoș, Măndrescu, Marian, Pop-Reteganul, Șbiera, Sevastos, Ștăncescu, cât și o culegere de doine, strigături și chiuituri publ. 1891 la Brașov. Am șpoliat pe lângă asta și câți-va scriitori din literatura propriu ăisă, ca Alexandri, Beldiman, Bolidinteanu, Negruzzi și a. a.

Să nu mă plângă nime, că prea am

ca să facă demonstrații împotriva introducerii reformelor. Consulii au intervenit. Se crede, că se vor putea calma deocamdată spiritele (?). Părta n'a trimis anume trupele cerute cu insistență de guvernorul general, de teamă, ca nu cumva sosirea trupelor să aprindă și mai tare flăcările răscoliei“.

In Washington s'a scris Marti, 2 Februarie n. **tractatul pentru juriul relativ la cestiunea Venezuelei** de ambasadorul englez Pauncefote și de trimisul Venezuelei Andrade. Juriul anglo-american, care va avea să decidă controversa privitoare la posesiunile în litigiu între Anglia și republica Venezuela, constă din cinci membri. Anglia este reprezentată prin Lordul Herschel și prin judecătorul Collins, era Statele Unite prin președintele curții supreme judecătorești Fuller și prin judecătorul Brewer. Acești patru arbitri vor alege pe al cincilea, care va funcționa ca președinte al juriului. Dacă cei patru arbitri numiți nu se vor putea înțelege în timp de trei luni asupra alegerei membrului al cincilea, atunci se dă drept regelui Svediei a numi pe acest membru. Juriul se va întruni la Paris la șese zile după distribuirea actelor privitoare la controversă tipărite. Tote cestiunile se vor decide prin majoritate de voturi.

Nr. 61.—1897.

CONVOACARE.

In sensul §§. 21 și 25 din Statutele „Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ se convocă adunare generală extraordinară în *Sibiul pe zilele 10 și 11 Martie 1897 stilul nou*, pe lângă următoarea

PROGRAM Ț:

Mercuri în 10 Martie:

Sedința I. cu ordinea de zi:

- 1) Deschiderea ședinței la 4 ore după amiază;
- 2) Raportul comitetului central relativ la statutele cele noue și în special relativ la modificarea titlului Asociației, în frin rescriptului ministerului regese de nterne, dto 6 Ianuarie a. c. Nr. 1310, Pres.;
- 3) Numirea unei comisii pentru cenzurarea raportului și prezentarea unui proiect de conclud.

Joi în 11 Martie:

Sedința II. cu ordinea de zi:

- 1) Deschiderea ședinței la 10 ore a. m.
- 2) Verificarea procesului verbal din ședința precedentă;
- 3) Raportul comisiei numite în ședința I.;
- 4) Dispoziții pentru verificarea procesului verbal din ședința II.;
- 5) Încheierea ședinței.

Sibiul, din ședința comitetului „Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ ținută la 4 Februarie 1897.

I. M. Moldovan m. p. Dr. V. Bologa m. p. president. secr. II.

SCRIRILE ȚILEI.

— 27 Ianuarie.

Nazarenismul în comitatul Aradului, după cum li-se comunică foilor ungueresci, a luat mari dimensiuni, și încă mai ales printre credincioșii greco-orientali. In urma acēsta, P. S. Sa episcopul Meșianu s'ă fi și provocat pe organele sale bisericești de-a studia cauzele convertirilor în masă la nazarenism.

Inventatorul Martini. Cetim în „Epoca“: Fr. Martini, inventatorul puscei Martini, a încetat din viață acum vr'o de ce zile în Frauenfeld-Elveția. Diarele străine relevă din acest trist incident, că Martini e de origine român bănățean. El s'a născut în Mehadia și tatăl său a fost grănicer. Dér de mic copil a intrat în școala militară și apoi după campania din 1859 în contra Italiei, a eșit din armată și a studiat tehnica la Karlsruhe. După terminarea studiilor a deschis un stabiliment tehnic în Frauenfeld, unde în 1870 a descoperit sistemul puscei care îi poartă numele.

Directorii prin concurs. Ministrul cultelor și instrucției publice din România, d-l Gh. Mirzeșcu, scrie „Epoca“, a luat hotărârea, ca directorii și directorele școlilor primare să fie numiți de acum înainte prin concurs. Asupra acestui concurs, s'ău examen de capacitate putem da următoarele amănunte: Examenele, se vor ține în București la 16 Aprilie, în fata unei comisii de profesori ai școlilor normale și va consta în probe scrise, care vor fi eliminătoare, și din probe orale. Probele scrise vor fi două: una asupra unei cestiuni de pedagogie s'ău didactică, luată din programa școlilor normale de institutori și alta asupra legislației și regulamentelor școlare. Spre a putea fi admis la examenul oral, candidatul va trebui să obțină la fiă-care teză cel puțin nota 7.

Retragerea din circulație a bancnotelor de stat. Din 312 milioane fl. banți de hârtie, au fost retrași din circulație până la finea lui Ianuarie c.: 199,266,434 fl. în hârtii de câte 1, 5 și 50 fl. Au mai rămas așa-déră în circulație numai cam a treia parte. Dintre bancnotele de câte 1 fl., au fost retrase până la finea lui Ianuarie c. 57,149,794 fl., mai rămânând în circulație numai 733,567 fl.

Starea sanitară a principelui Bismarck. Un vizitator al fostului cancelar german publică în ziarul „Dresdner Nachrichten“ următoarele informații despre starea sanitară și despre dispoziția sufletescă a „can-

celarului de fer“ de odinioară: „Mă simț obosit“, duse Bismarck la întrebarea vizitatorului, că cum se simte cu sănătatea, „dar nu sunt bolnav. Bôla mea este lipsa de interes pentru viață. Existența mea nu mai are nici un scop; datorii de serviciu nu mai am de îndeplinit; ce văd ca privitor, nu'm, face nici o bucurie. Mă simț singur. Soția mi-am pierdut-o și fiit mei își văd de afacerile lor. Și economia a pierdut pentru mine din interes, de când am îmbătrânit. Rare ori cercetez câmpul și pădurea. Nu mai am nici o plăcere pentru astfel de vi-site, de când nu mai pot călări, vena, și de când tu mă mai pot vâri după plac printre tufe. Încet cu încetul începe a mi-se urî și de politică.“ Visita lui Goluchowski în Berlin pare că nu i-a prea plăcut lui Bismarck. Participarea acestuia la serbările ordinului „Vulturul negru“ îi se pare lucru neobișnuit, care nu se potrivește nici cu statutele ordinului, nici cu tradițiunea. De asemenea nu-i place lui Bismarck, că Polonii ocupă acum posturi așa de însemnate în Austria. Despre Muraviev s'a exprimat Bismarck cu cuvintele: „Ăsta e omul, pe care l'am așteptat. Dacă se va forma după-cum cred eu, va fi bun“.

Cei mai bogați cetățeni ai Germaniei.

După cea mai nouă statistică oficială, în Germania familia cea mai bogată este *Rot-schild*, care are 216 milioane; apoi *Krupp*, care are 121 milioane. In listă e pus și împăratul german, care are o dotațiune de 15½ de mări la au.

Catastrofă pe Mare. Din Madrid se telegrafiază: Vaporul engles „City of Sara“, care venia din Liverpool, a suferit naufragiu lângă Coreubion (Coruna). Dintre 73 de matrozi și 2 călători aflători pe vapor, numai 32 oameni au scăpat cu viață.

Portrete colorate. Ziarul de specialitate „Optical Lantern Journal“ aduce scoirea că fotografii Bennetto din New-Oray a inventat un mijloc, de-a putea pregăti portrete colorate cu ajutorul lanternei magice. Bennetto poate să fotografieze pe pânză ori-ce tablouri, reproducând fidel culorile naturale.

Export de cēpă. Din comitatul Cianad se scrie, că în urma marelui avânt, ce l'a luat în anul trecut exportul de cēpă din Ungaria, s'ărtea grădinarilor s'a îmbunătățit în mod simțit. Și acum comerțul de cēpă e foarte viu și numeroși comercianți din străinătate cutrieră satele din părțile Mă-căului pentru a cumpăra cēpă. Cēpa a început a se exporta în ținuturi, unde până acum nici-odată nu s'a mai exportat. În Rusia, de exemplu, s'ău exportat 150 vagoni de cēpă din Ungaria, în Anglia 40 vagoni, în Austria 900 vagoni. ceea ce face aproape de trei-ori mai mult ca în anii de mai înainte. În Germania încă s'ău exportat 230 vagoni. Bine căutată e cēpa ungerescă și în Triest, precum și pe piețele Elveției. Aceste date ar pute servi

spre încurajare economilor noștri, ca să se ocupe mai cu de-adinsul cu lagumăritul.

Teatru german în Brașov. Reprezentațiunile renumitului comic vienez *Franz Tewelee* și a trupei sale, aduse în orașul nostru de d-l director de teatru Leo Bauer, au fost cât se poate de succese și au atras un public deosebit de numeros. Aceste reprezentațiuni s'ău început Joi s'ăra cu comedia „Das zweite Gesicht“ și s'ău continuat Vineri cu „Der selige Toupinel“ de Bisson. Eri, Duminecă, au fost două reprezentațiuni. In reprezentațiunea de după prânz s'a dat pentru a doua ôră piesa „Das zweite Gesicht“, érá s'ăra comedia „Hansemanns Tochter“. Deseră va fi ultima reprezentațiune, comedia „Die goldene Spinne“, de Schöntann.

La aniversarea unirii Principatelor române.

Cu ocaziunea zilei de 24 Ianuarie, aniversarea alegerei lui Ión Al. Cuza ca domnitor al ambelor principate române și prin urmare tot-cdată și a unirii Moldovei cu Muntenia, d-l V. A. Urechia scrie în „Liga română“ un articol plin de interesante amintiri, din care reproducem și noi următoarele părți:

Intr'o casă din colțul străzii ce duce la Biserica Tălpălarilor din Iași, casă care aparține când-va profesorului Teodor Stamatii, locuia Vasile Melinescu, colegul meu de redacțiune la „Sténa Dunărei“. Se știe, că acest jurnal, care avu un rol așa de pre-cumpănitor în evenimentele care preced alegerea lui Cuza Vodă, era redactat de nemuritorul M. Kogălniceanu. V. Melinescu și mai apoi I. Codrescu și eu mine, furăm chemați alături a eu ei, prin intrunirea cu „Sténa Dunărei“ a jurnalului „Zim-brul“ și „Vulturul“, ce publicam noi doi din urmă.

Casa lui Melinescu era locul de întrunire al partidului naționalist. Intr'o vastă cameră de jos, puteai întâlni la ori-ce oră a zilei pe toți luptătorii unioniști dela marea Kogălniceanu până la cel mai ne-ocunoscut june scriitor. Acolo era un club politic asupra căruia națiunea întrégă își avea ațintită privirea. Se mai adunau câțiva boeri, rari partizani ai candidaturii sale la Domnia Moldovei, în casele unde locuia Beizadea Grigore Sturdza, adecă pe atunci ruinatul Palat al fostului Domn Mihai Sturdza. Dér despre acest club noi carî ne adunam la Melinescu nu aveam decât vorbe de glumă, regretând totuși, că acolo se rătăcise un om de valoare cum era învățatul și vrednicul naționalist Constantin Hurmuzachi. Mai se ispitise să învie morții, cari să patroneze și o altă candidatură la tronul Moldovei, aceea a bătrânului M. Sturdza. Alecu Balș, separatistul, Mihăița Mihalache și nu mai scim,

ostenit cu lucrarea acēsta, fiind-că ostene-la acēsta, decă ostene-lă a fost, numai plăcere imi aducea. Sunt și astfel de ômeni, cărora le place o asemenea lucrare, care altora li-se pare afară din cale plecticosă și bine este, că așa este, căci și astfel de ômeni trebuie să fiă, și în rândul lor mă socotesc și eu. Țile întregi aș fi în stare să scot la cuvinte și decă până acum n'am ajuns la vre-un rezultat de mai Dómne-ajută, vina este împrejurarea, căci nici vreme n'am des-tulă, nici materialul trebuincios nu-l am. Cum că acēstă aplecare a mea nu datéză de ieri de alaltăieri, fiă-mi permis a cita anelele Academiei-Române vol. VII., I., 72, 76, unde e vorba despre cererea mea de a mi-se încredința facerea unui dicționar folkloristic român, după isvôrele tipărite până atunci.

După abaterea acēsta, pentru care imi cer iertare dela stimații cetitori, am să reiau frin de acolo, unde l'am lăsat. Ca să am o idee limpede despre obiect, am aranjat tréba așa, că în nisce caiete anume făcute am umplut fața de-a stânga cu cuvintele, pe carî le are Cihac, pe când Șăineanu

le-a pus la o parte; fața de-a dreapta am rezervat-o însă pentru materialul lexicografic aflător în Șăineanu, care în zadar s'ar căuta la Cihac. Aș trece peste marginile unei dări de sémă, decă-ași vrea să vorbesc în detaliu despre rezultatul acestei comparări, cu care m'am ocupat la țéră o parte însemnată a vacanțelor de vară trecute și încă și după ce m'am întors în capitala Boemiei. De-ocamdată va fi de ajuns, decă spun, că am dat în Ș. de nisce ade-vărate mărgăritare, lipsa cărora cu durere trebuia s'o constat la Cihac; de altă parte, se 'nțelege de sine, o mulțime de cuvinte ce se află la Cihac, nu sunt cuprinse în cartea lui Ș. Pe lângă acēsta am dat de multe cuvinte colectate de mine însumi, cari nici la Cihac nici la Șăineanu nu se pomenesc. Uitându-mă mai de-aprópe, ce fel de cuvinte pot să fiă, văd, că sunt d'acelea, pe carî le-am scos din vre-unul din folkloriștii citați mai sus. Cum-că Cihac nu le-a băgat în sémă, imi esplic prin fapta că nu le-a cunoscut: s'ău că colecțiunile, în carî le-am aflat eu, au apărut mai târziu, s'ău că n'au ajuns la el,

care a trăit și el vreme îndelungată în străinătate, departe de țera lui.

In ce priveste pe Șăineanu, lăsarea lor la o parte a fost intenționată, după cum reese din prefața pag. VII și VIII, unde vorbește de „limba literară“, „provincialisme isolate“ și despre admiterea celor din urmă în opera lui. Provincialismelor, având marca lui Alexandri, Eminescu s'ău Creangă, le este iertat a intra în „pădurea vocabularului românesc“, nu ca nisce „arbori paraziți“, ci ca cuvinte ce „au p'etrans în domeniul literaturii“ și cărora „poesia, ca o mamă duiôsă...le dăruiește.. un titlu de nobleță“. Departe de mine gândul, că Ș. n'a făcut bine, lucrând așa, cum a lucrat. A avut dēnsul motive ponderose, dintre carî unul e, că cartea fiind destinată pentru școlari, nu pôte să aibă o întindere prea mare, mai cu sémă adăgându-se într'ēnsa și neologismele întrebun-tate și numele proprii. Mă grăbesc a mărturisii, că cartea, așa cum este făcută, mi-se pare bine făcută, materialul admis de autor, bine prelucrat, și acēstă lucrare fără îndoie-lă are să aducă folos foarte mare.

Definițiunile cuvintelor, atât ale celor populare, cât și ale celor savante (neologismelor) sunt scurte, măduvose și clare; decă vre-un cuvânt are mai multe sensuri, autorul îngrijese, ca acestea să urmeze unul după celălalt, conform desvoltării lor logice. Mare pond pune Ș. pe fraseologia populară și pe sensul figurat al cuvintelor. Drept dovadă să luăm două idei: una „a fi beat“ și a doua „a bate pe cineva“ și să vedem, carî cuvinte pot să aibă unul dintr'aceste două sensuri. Pentru „beat“ Ș. citéză între altele: *afumat (cu luléu), aghes-muit, ameșit, călit, cărpit, cu chef, chilit, cioc-niț, coclit, cuc, dres, oțelit, tāmăiat, tīrnosit, trāsniț, tun, turtă, candriu, cânepiu, cărāniu, cherchelit, chilaciu, cuculete, matosit, pișcat, sugaciū, suge-bute, țucsuit, turlăcit*. Și mai multe expresiuni figurate sunt pentru no-țiunea „a bate pe cineva“, cum se pôte vedé sub cuvintele: *aghesmuesc, ard, bocă-nesc, calcavură, car, cărăbănesc, cărnesc, cărpesc, cățea, chefănă-lă, chelltuială, chilom, chisăliță, ciomănesc, cocoșez, cotonogesc, coșesc dau, dozbălesc, Dómne-ajută, făcăluiesc, fă-țuiesc, fôrfec, frec, frecuș, ghigosesc, îmblă*

ori nu mai vrem să scim câți strigoi, cum și califică Kogălniceanu într'un neuitat articol din „Stéua Dunărei“, se adunau și ei și se sfătuiau pentru a face să triumfe candidatul lor. Ei chemaseră chiar pe Mihai Sturdza să vină la Iași. Bătrânul domnitor regulamentar fû primit în triumf de vre-o cincî trăsuri boeresci, în dreptul fostei lui proprietăți dela Socola. Acolo i-se ridicase un arc triumfal, în dreptul căruia se află numele fatidic „La Trei Sarmale“. Pe arc boerii strigoi scriseseră inițialele M. S. V. Aceste inițiale care în mintea boerimeii reînviată urma să însemneze Mihai Sturdza Voevod, le-am explicat eu în jurnalul nostru, cu vorbele „Mai Stăi Voinice“.

— Mai stăi voinice, urmat de un hot universal, fû strigătul, care dela un capăt al țerei la altul răsună repercutat în toate treptele societății.

Și la 5 Ianuarie Divanul ad-hoc strigă și el: „Mai stăi voinice“ lui Mihai Sturdza, și înlătură și candidatura fiului său Beizadea Grigore Sturza.

În seara zilei de 4 Ianuarie în camera cea vastă din casa lui Melinescu, nu era un soaun liber și pot dice nu mai era loc pentru o persoană de stat în picioare. Și cu toate acestea, tăcerea era sepulcrală și grija era vădită pe toate frunțile. Cu toții așteptam sciri dela „Sala Elefantului“, unde se adunaseră toți ai noștri, ca să se înțeleagă asupra candidatului la Domnie în opozițiune cu Mihai și Grigore Sturza.

— De-ar eși P. Mavrogheni, diceau șoptind cei mai puțin.

— De ce nu Kogălniceanu, șopteau cei mai mulți.

— Fiă Kogălniceanu, fiă Costache Negri, adăgeau tot acesia.

— Tote bune, diseiș eu, mi-se pare cătră cunoscutul naționalist liberal de Roman, Vucenic: toate bune: alegă-se Negri, ori Kogălniceanu, dér ce se face cu unirea Principatelor? Ță am primit o scrisoare dela George Barițiu din Brașov, în care 'mi dice: „Pre noi Români din Ardeal ne-ar bucura cu bună seamă alegerea la domnie a Domnului Negri său Kogălniceanu, dér de mare folos pentru voi va fi numai Unirea Moldovei cu Valachia“.

— Bine grăesce, esclamară toți cei de față, auzind vorbele lui Barițiu.

— Dér ce-i de făcut? întrebă doctorul Apostoleanu.

Tăcerea este adâncă; nimeni nu pôte da răspunsul cerut. Numai șgomotul pieselor de os lovite de eșechieri în colțurile salei, unde jucau șahul, cătră-va mai flegmatic, urmă tăcerea ce apoi se întinse pentru câte-va minute.

Târziu, forte târziu noptea, se întorse acasă Melinescu și ne aduse scoirea surprinzătoare, că nu va eși a doua zi din urna Divanului ad-hoc Domnul Moldovei, nici Negri, nici Kogălniceanu, nici Mavrogheni, ci... Cuza!

— Dér ce devenea idealul României:

Unirea Principatelor, în care Barițiu și toți bărbaii conducători din Ardeal vedeau mântuirea lor proprie.

La 22 Ianuarie eram éráși în număr mare adunați în casă la Melinescu. Îl ved și acuma ședând la o masă, rezimat, capul pe cote și urmăriad în tăcere un joc de șah, la care lua parte neîntrecutul șahist Manolache Costache Epureanu, om important în jurul tronului, de câte-va zile ridicat al lui Alexandru Ioan I. Mă apropiiai sfios, cum am fost totdeauna față cu omenii iluștri, și dîo lui Melinescu: Primit'ai ieri séu astăzi o scrisoare dela d-l C. A. Rosetti? Imi scirie să te întreb și 'mi promite, că mă vei bucura cu ce 'mi vei spune din scrisoarea lui. Scrisesem însu'mi lui C. A. Rosetti și îi trimisesem în copie scrisoarea lui Barițiu. Imi răspusesse, că primise și el dela Barițiu asemenea scrisoare și că nu'mi pôte răspunde prin poșta austriacă decât atât: „întrebă pe fratele Melinescu, și îți va spune ce sperăm...“

Melinescu se ridică dela masă și luându-mă într'un colț de ferăstră imi dice: „Dragă Vasile, poimăne, 24 Ianuarie, vrând Dumneșeu, va triumfa némul românesc“.

Sosi 24 Ianuarie, se alese Cuza Domn și al Țerei Muntenesci. Prevederile neamice ale diplomației erau învinse. Unii ridicau urări nesfârșite lui Cuza Vodă, ér noi cătră-va adunați în jurul unei mese modeste, dér pururea la dispozițiunea tuturor, la V. Melinescu, ridicam o cupă de vin, nu pentru triumful îndoit al lui Cuza Vodă, ci pentru triumful națiunii, pentru triumful visului de aur al ei, pentru îsbînda dorinței lui G. Barițiu Ardeleanul.

Speculațiunile cu loteria de classă.

Scim, că ministrul unguresc de finanțe a făcut în cele dîn urmă pașii de lipsă pentru cassarea ei cu loteria de classă.

Speculațiunile, ce se făceau cu loteria mică, erau cât se pôte de scandalose și desastrose pentru populațiunea mai săracă; ea a și fost cassată în toate statele civilizate ale Europei, afară de Ungaria, Austria și Italia. În Ungaria însă a stărnit opoziția în decurs de decî de ani pentru cassarea ei, dér toate stăruințele au rămas până azi zadarnice. Că ministrul de finanțe în cele din urmă totuși s'a hotărît să satisfacă acest vechiu postulat, meritul nu este a lui, ci al guvernului din Austria, fiindcă—după cum spune „A.-ny.“ acest guvern a hotărît mai întâiu să casseze loteria mică, ér guvernul unguresc, aflând despre acesta, vrând nevrând a grăbit să-l prevină, făcând și el asemenea.

Dér acum în locul loteriei mici vom avea loteria mare. Pe cea dintăiu o cassază guvernul ca pe o întreprindere speculativă imorală și desastroasă pentru populațiunea mai săracă; pe cea de a doua însă, care are același caracter desastroș și imoral, o introduce pentru specularea clasei mai

bogate a populațiunii. Are dreptate „Alkotmány“, când întrebă: ére ceea ce pentru omul sărac e imoral, devine moral prin aceea, că se sévirșesce de omeni bogăți?

„Neue fr. Presse“, vorbind despre speculațiunile, ce au să se facă prin loteria de classă, ajunge la următorul rezultat: Loteria de classă va emite în fiă care an de 2-ori câte 100,000 losuri la an. Acestea à 20 fl. vor aduce un venit de 4.000.000 fl. Din acestea suma totală a câștigurilor face 1.600,000 fl. arênda ce o va trage statul 1.200,000 fl., ér restul în sumă de 1.200,000 fl. va fi câștigul brut anual al societăților arendașe.

Din aceste cifre pôte ori-cine să vadă, la ce speculațiuni mari se espune ce-le-și risipeșce bauii în jocul la loterie. Mai adauge, apoi că loteria de classă se va numi loteria statului și astfel totă căta funcționarilor vor trebni să o sprijinescă, făcând propagandă pentru vândarea losurilor și prin asta propagând patima hazardărei averilor.

Mai ademenitor este, că tot din două losuri unul e împreunat cu câștig. Déră însă losurile nu se pot vinde toate, restul rămâne în folosul societăților întreprindătoare și câștigurile împreunate cu ele sunt ale acestora. „Alkotmány“ basat pe esperiențele loteriei de classe practicate de firma Heintze în anul trecut, nu se îndoisce, că întreprindătorii vor scî întocmi lucrul astfel, ca câștigurile principale să le câștige losurile rămase în proprietatea lor.

Acestea le-am notat pentru orientarea celor ce își așteptă norocul dela loterie.

Convocare.

Pe baza ș-ului 20, pt. 8 din statute, comitetul „Reuniunii Femeilor Române din comitatul Hunedorii“ în ședința sa din 27 Decembrie 1896 st. n. a decis să convoce adunarea generală a Reuniunii în Deva pe 2 (14) Februarie 1897 însute de amêdi la 11 ére în localitatea casinei române, la care prin asta se invită respectuos toți membrii și toți aceia, cari se interesează de Reuniunea noastră.

Ordinea de zi: 1) Deschiderea ședinței prin presidentă. 2) Raportul comitetului despre activitatea Reuniunii dela ultima adunare generală. 3) Raportul casierei despre starea cassei. 4) Alegerea unei comisiuni pentru censurarea raportelor de sub 2 și 3. 5) Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea membrilor noi și încassarea taxelor. 6) Eventuale propuneri. 7) Alegerea unei comisiuni pentru verificarea protocolului ședinței. 8) Inchiderea ședinței.

Deva, 4 Februarie 1897.

Elena Hosszu Longin n. Pap,
presidentă.

Dr. Silviu Moldovan,
secretar.

Producțiuni și petreceri.

Oradea-mare, 2 Faur 1897.

Concert, teatru și bal românesc în Oradea-mare. Petrecerea românească din Oradea-mare aranjată cu multă dibăciă de tinerimea română academică în sala cea mare a otelului „Vulturul negru“ în 2 Faur n. c. este o viață și clară dovadă, că tinerimea română orădană soie să producă: artă, sciință... progres.

Tinerimea română, cu drept constat, este vrednică de totă lauda. Ea a adus toate jertfele numai și numai pentru realizarea idealului și scopului național, care a fost și va fi: progresul cultural-național, dezvoltarea vieții noastre sociale...

A avut un succes admirabil această petrecere românească. Succesul material aprôpe de 300 fl. în cele următoare imi voi da silința, de-a arăta succesul moral.

I. Concertul. Ca prolog al acestei petreceri a fost intonarea imnului național: „Deșteptă-te Române“, de muzica militară. A urmat:

1. „Marș“ de C. Porumbescu esec. de corul tinerimei, cu precisiune și cu o deosebită însuflețire sub dirigiarea zelosului și dibăciului tiner Remus Chicin, binecunoscut

înaintea publicului românesc încă din anii trecuți: ca un excelent dirigent de cor.

2. „Ruga mamei“, baladă de Alberti, pe românește de d-na Lucreția Suciu-Rudow, muzica de C. Reinecke, decl. de D-șora Marietta I. Iernea, acomp. pe pian de D-șora Lucreția Zigre.

D-șora Marietta I. Iernea în declamațiunea sa a vârsat multă simțire, care a produs un entusiasim general. Privirea, mișcările, gesturile au fost forte corecte. Asemenea D-șora Lucreția Zigre prin desțeritatea sa artistică a stors vii aplause.

3. „Césul rșu“ de I. Vorobchievici esec. de corul tinerimei. A stors nenumărate aplause.

4. „Ce e Românul“, poesiă de I. Clintoc, decl. de D-șora Catifa Clintoc cu o rară simțire. A sciut forte bine accentua; predarea i-a fost fidelă. A secerat aplause meritate.

5. Arie din opera „Carmen“ scena II de Bizetti, cântată de D-șora Anetta Bohățiel acomp. pe pian de D-șora Delia Marienescu. Înățișarea și producțiunea plină de farmec și de încântare a D-șorei Anetta Bohățiel, care este o adevărată artistă, a pus în uimire tot publicul. Cu vocea sa de aur, sonoră, dragălașă, înățitătore, melodiosă a pêtrunut toate inimelile și n'a lăsat nici o mână, ca să nu aplauzeze. Punctul de culminațiune al concertului a fost acest admirabil debut al D-șorei Anetta Bohățiel, care din toate părțile a stors aclamațiuni pline de entusiasim. Acompaniarea pe pian de D-șora Delia Marienescu, care e o pianistă escelentă, a fost aplaudată strășic.

6. „Despot Vodă“, monolog de V. Alesandri, pred. de Emiliu Fildan cu un adevărat talent declamatoric; predare admirabilă, cu mult simț și foc. Aplause nesfârșite.

II. Teatrul: „Pétra din casă“. Comediă cu cântec într'un act de V. Alesandri, a succes forte bine; în deosebi D-șorele: Mariora Zigre, Anuția Șurle și Marietta I. Iernea și-au predat rolurile corect, bine și leger. Dintre tineri: Aureliu Pinta, Constantin Mancu, Salvata Mihali și V. Papp au atras atențiunea publicului. Au și fost aplaudați după merit.

Teatrul fiindu-se, începù balul, care oferî plăceri nouș. Șirul Janțurilor se deschide cu „Ardeleana“, la care am asistat și eu, scriitorul acestor rânduri; căci din cauze neprevăzute am fost silit cu durere, să renunț la dans. Dér cred, că numai érele de dimință au făcut sfârșit veseliei generale, lăsând suvenirî neșterse acolora, cari au participat la această petrecere.

S.....I.

Junimea Română din Sibiu invită la convenirea socială cu dans, ce se va ține Mercuri, la 10 Februarie n. în sala „Casinei internaționale“ din Sibiu. Intrarea: 1 fl. de persoană, 2 fl. de familie. Venitul curat e destinat în favorul „Reuniunii române de muzică, din Sibiu. Începutul la 8 ére séra.

Comitetul arangiator: Cornel G. Aiser, Victor Ancean, Radu Ardelea, Aurel Bojiția, Anast. Boiu, I. Dejenar, I. Dimitriu, Vas. Gămulea, Lud. Mazzuchi, Cor. Meseșan, T. Orlea, Victor Păcală, Candid Popa, I. Sourtu, Aurel G. Stoica, Nic. St. Șulațiu, A. St. Șulațiu, Petru Tinou, Oct. Tobiaș, Vict. Tordășianu, Emil Verzariu, Emil Vințeleriu.

ULTIME SCIRI.

Cernăuți, 8 Februarie. (Rap. teleg. al „Gaz. Trans.“) Adunarea de Vineri a fruntașilor români, care a fost forte bine cercetată, a decis, ca pentru Curia a V-a să se pună candidatura D-lui Dr. George Popovici.

Se așteptă, că acesta va fi ales, fiind-că partidul național român își va da totă silința pentru de-a obține intrarea în camera din Viena a d-lui Dr. Popovici. Atitudinea guvernului nu e încă cunoscută.

Atena, 8 Februarie n. Liga națională publică un manifest, în care

tesc, măr, moiș, na, păpară, perdat, piersec, pisăgesc, pistosesc, rapanghale, scărmanătură, scatolcă, scatur, snopesc, stălcesc, surchidolă, tăbăcesc, tărbacă, tapangale, tavă, toropesc, țesăl și a.

Câte-odată am observat o deosebire în privința sensului, așa de p. bābar la Ș.-om însurat (op. Bibicescu 301), pe când Cih. are: effeminé; bedreag Ș. = scaun séu masă de cismar, Cih. = calapod; chilos Ș. = încăpșănat, Cih. = inactiv, leneș; dirlogă Ș. = curea dela frîu, Cih. femme ordinarie; paos Ș. = colac, vin dus la biserică în memoria unui mort, Cih. = tranquillité; ep. și modul cum esplică amândoi originea cuvintelor americă și bocșănesc.

Dorind să ved în mod concret, cum Ș. s'a folosit de izvórele citate în prefață, am comparat materialul lexicografic al lui cu colecțiunea mea de cuvinte din Creangă, Ispirescu și Teodorescu. Am aflat o mulțime de cuvinte, despre cari Cihac nu pomenesce, așa bunăoră din Créngă: aburc, apăraie (la loc greșit), arquliu, bādăăiesc, bindisesc, bizunie, boghet, cărpănos, cheji, chiur-chiuuesc (unde citéză din Cr., fără să-l

numescă), ciosmolec, conș, drughineată, fe-liușag, ghileală (cu un citat din Poes. Pop.), hălpav, hōnghină, hrincă, huduleș, huștiuluc, inc, inținat, mahorcă, mătăhăiesc, mătărășec, nacafa, niznai, onănie, otrocol, palce, pășin, pidosnic, prizărit, prujitură, rēsbucuros, scofală, slăbătură, sulhariu, tălpoi, teleop, tiva, țapoș, țică, țuștiu, vâicăresc, vânjolesc; din Ispirescu: alicesc, bosma, cărnesc, condraței, înbăxit, inchelbăr, însăxănat, masat, mocofan, morman, nemetenie, oranist, oșopină, paraxin, parlagiu, pipiricosac, planisesc, pomină, poșidic, prăpăd, prostelă, rascote, rebedenie, satară, saxonă, tărăbușe, tartor, tevatură, tontoroii, țurlu-burlu, zabrac, zăcaș, zăcăselă, zamfir; din Teodorescu, unde pasagele respective sunt însoțite séu de cuvântul „Pop.“ așa: bumbară, pișicher, teme-nea, tumbac, zarpă, séu ce este și mai des, pasagele sunt lăsate fără citațiuni, ca la: an-gară, baibarac, bulfaie, canară, chelnă, cișit, ciucă, dîrnotin, goz, neleapcă, pirnaș, pospaiu (ceea ce însă la Teod. pare a fi nume de plantă, nu „pulbere de făină“), potmol, sin-chisesc, toval, verbînă, zobesc.

(Va urma.)

provocă poporul din Creta să proclame neamănat unirea cu Grecia.

Canea, 7 Febr. n. Tote familiile crestine se afla pe corabii. Mai multe localitati sunt in flacari. Intre militari si insurgenti s'a incins o lupta vehementa.

NECROLOG. Iosif Miksa, jude reg. de cerc. in Desiu, a reposat in 4 Februarie n. c. in al 66-lea an al vietii si al 27-lea al casatoriei, lasand in adeno doliu pe intristata-i sotia Maria n. Munteanu cu noua fi si fiice. — Fi-i țerena ușor!

DIVERSE.

Cine a inventat polca? Polca este un dans de origine cehica. Ea a fost inventata de-o tinera țeranca ceha de 17 ani, in orasul ceh Elbekostelez. Un profesor cu numele Neruda a scris muzica si ritmul acestui dans nou si le-a trimis la Praga, unde in scurt timp noul joc deveni popular. La baluri insa numi atunci a inceput a se juca acest dans, dupa ce eucerise teren mai intai in Paris.

Glume.

La un duel. *Medicul* către *duelant*: „Ei frate, pentru- ce tremuri așa tare? Cum gândesci că vei nimeri?”

Duelantul: „Oh, d-u-u-mniata a a-ai dreptate! E fr-fr-frig! Ore n-n-n'ar fi m-m-mai bi-bi-bine să a-a-așteptăm p-p-pă până la vară?”

Da și ba. *Vasile*: „Eu nu pot înțelege, frate Nicolae, cum de ai luat tu de soția pe fata aceea?”

Nicolae: „Frate Vasile, popa m'o tărăbăcit de cap. Eu am dis „da”, pe când gândiam „da”.

In școlă. *Profesorul* către *școlar*: „Se-mi traduci pe românește „nutrimentum spiritus?”
Școlarul, (care era copilul unui fabricant de spirt): „Spiritul este un nutremânt!”

Călimdarul Plugarului pe 1897, edat de Tipografia „A. Muresianu” din Brașov, a eșit de sub tipar și se expedează dînic. Acest călimdar intră acum în anul al 5-lea, avend un cuprins tot mai bogat și mai interesant. De astă-dată în călimdar se cuprind și mai multe chipuri frumoșe. Pe pagina primă se află portretul fericitului întru pomenire *Ioan Barac*, marile scriitor popular dela începutul acestui veac, őr în text se află scrisă istoria vietei și lucrării lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o și înmulțindu-o după trebuințele ivite, însemnând până și evangeliile, ce sunt a se ceti în fiă-care Duminecă. Pentru a economisi din spațiu, măsurile de lungime și

greutate, competențele de timbre și tacse, taxele pentru postă și telegraf etc. s'au cules cu litere mici de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame și taxele postale pentru scrisori și pachete s'au adus pe lung și pe larg după cele man nouă ordinațiuni postale. Tergurile sunt de-asemena îndreptate și corectate. Urmază Introducerea de *Ioan Georgescu*, și apoi vine partea literară. Acastă parte este mult mai bogată ca în călimdarele din anii trecuți, cuprinđend ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumoșe istorisirii, poesii etc., tôte scrise pentru popor și fôrte interesante. In partea economică de-asemena se află o seriă bogată de articuli de mare interes pentru plugari, precum: Rotațiunea în economia comasată, Lucrarea pământului, Tovărășiile economice, Intrebuintarea vacilor la lucru, Pășunatul vitelor, Văruiul grâului de sēmēnță, Legumele bostănose, Culesul și păstratul pomelor și altele. La urmă vin felurite povețe, glume etc. cum și o mulțime de anunțuri.

Călimdarul se află de vëndare la „Tipografia A. Muresianu” în Brașov și la librăria N. Ciurcu; costă și de astă-dată numai 25 cr., őr trimis prin postă 30 cr Celui ce cumpără de-odată mai multe esemplare, li-se dă rabatul cuvenit.

Proprietar: **Dr. Aurel Muresianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Malor.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Februarie 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.25
Renta de corone ung. 4%	99.80
Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%	123.50
Impr. căil. fer. ung. in argint 4 1/2%	102.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rurale ungare 4%	97.60
Bonuri rurale croate-slayoue.	98.25
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.25
Renta de hârtie austr.	101.90
Renta de argint austr.	102.20
Renta de aur austr.	123.55
Losuri din 1860	144.25
Acții de ale Băncei austro-ungara.	968.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	407.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	370.75
Napoleonori	9.51 1/2
Mărci imperiale germane	58.65
London vista	119.70
Paris vista	47.52 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.20
Note italiene	45.35

Cursul pietei Brașov.

Din 8 Februarie 1897.

Banconote rom. Camp.	9.45	Vënd.	9.48
Argint român. Camp.	9.43	Vënd.	9.46
Napoleon-d'ori Camp.	9.48	Vënd.	9.50
Galbeni Camp.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble rusesoi Camp.	126.—	Vënd.	—
Mărci germane Camp.	—	Vënd.	—
Lire turcesoi Camp.	—	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: 5 ore 07 m. dimineța.
Trenul de persoane: 8 ore dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sēra.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 ore 20 m. după amēđi.
Trenul de persoane: 9 ore 8 minute sēra.
Trenul accel.: — ore — minute sēra.

3. Dela Zērnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 ore 44 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 ora 29 min. după am.
Trenul mixt: — ore — min. sēra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 ore 15 min. dimin.
Trenul de persoane: 1 ora 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 12 min. sēra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persoane — ore — m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. sēra.
Tr. accelerat: 0 ore 0 min. sēra.

2. Dela Brașov la Bucuresci:

Trenul de pers.: 3 ore 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 0 ore m. dimin.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amēđi.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zērnesci. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineța.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: — ore — min. dim.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persoane: 3 ore 1 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 ore 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persoane 0 ore — min. sēra

*) Acest tren circulează numai Joia Dumineca și la sērbători.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „MUREȘIANA” se invită în sensul §-lui 16 al statutelor la

a IX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Reghin la 10 Martie n. 1897 la 9 ore a. m. în localul institutului.

Obiectele ordinii de ți sunt:

1. Raportul direcțiunei și al comitetului de supraveghiare.
2. Deciderea asupra conturilor și asupra împărțirii profitului curat.
3. Alegerea unui membru în direcțiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghiare pe anul curent.
5. Ficsarea marcelor de prezență pe anul curent.
6. Deciderea asupra reducerii capitalului social din emisiunea nouă.
7. Deciderea asupra modificării §§ lor 4 și 22 din statute.
8. Eventuale propunerii.
9. Esmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, cari voesc a participa în persoană ori prin plenipotențiați sunt rugați ași depune la cassa institutului acțiunile și eventual documentele de plenipotență cel mult până la 9 Martie n. la 5 ore d. a.

Reghin, la 1 Februarie n. 1897.

1178,1—1.

Direcțiunea.

Nr. 1711—1897.

Publicațiune.

In 4 Martie a. c. la 12 1/4 ore înainte de prând se va ținea în biroul D-lui primar al orașului Brașov (in Ungaria) o pertractare de oferte asupra vëndării per trunchiu a 18720 m³. de lemne de brad și molif, ca quant perioda anilor 1897 până 1902 inclusive cruțările lemnelor de acelaș soi din anul 1896 per 8500 m³., ambele quantități și soiuri din revierul Timiș.

Condițiunile de oferte și acele contractuale se pot examina dela 7—1 oră în biroul forestier al orașenesc.

Ofertele, provēdute cu timbru de 50 cr., in cari are de a-se aminti in cifre și litere ofertul pentru metru cubic și in care este de a-se da din partea oferentului dechierațiunea, că i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lor necondiționat, — au de a-se ascerne până la 4 Martie a. c. la 12 ore a amintitei ți D-lui primar Carol Jacobi.

Ofertele au să conțină ca vadiu 10% din ofertul pentru un quant anual de 3120 m³. de brad, mai de parte numele și locuința oferentului.

Deschiderea ofertelor va avea loc la 12 1/4 ore a amintitei ți in locuința primarului.

Pēdurea se află in nemijlocita apropiere a calei ferate de stat, care conduce prin valea Timișului.

Brașov, 1897 Ianuarie 30.

1179,1—3

Magistratul orașenesc.

Nr. 2113—97.

PUBLICAȚIUNE

asupra închiderei apeductului.

Lipsa de apă in apeduct constringe pe acest magistrat, conform dispozițiunilor §. 16 al statutului de apă și §-lui 5 a dispozițiunilor provisorice-ulteriorice, ca rezervariul cel mare al apeductului să se închidă dela 10 ore sēra până la 5 ore dimineța, îndrumându-se tot de-odată locuitorii din cetatea Brașovului și Blumena, ca in intervalul acesta să-și procure apa din fântănele cele vechi.

In cas când nici prin această dispozițiune nu se va delătura lipsa de apă, atunci se va detrage folosința apei din apeduct pentru scopuri industriale seu de meseriă, seu cu totul seu numai pe un anumit timp.

Brașov, 5 Februarie 1897.

1180,1--2

Magistratul orașenesc.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scăđemēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scribe adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.